

Voorstelling gedetailleerde overstromingsvoorspeller IJzerbekken

Brugge, 23 november 2009

De Vlaamse Milieu maatschappij stelde vandaag haar gedetailleerde overstromingsvoorspeller voor het IJzerbekken voor. Op basis van waterstanden en weersvoorspellingen berekent het model of er overstromingen dreigen en welke wijken, straten en huizen met wateroverlast zullen te kampen krijgen. Met deze informatie kunnen de hulpdiensten preventief optreden en bewoners tijdig verwittigen. Op die manier kan heel wat schade vermeden worden. De voorstelling vond plaats in aanwezigheid van gouverneur Breyne.

De waterhuishouding in het IJzerbekken is bijzonder kwetsbaar. De laatste jaren werd de regio meermaals geteisterd door ernstige overstromingen met veel schade tot gevolg. Velen herinneren zich ongetwijfeld nog de overstromingen van juli 2005 en juli 2007. Toen kwamen veel bebouwde kernen onder water te staan. Na die aanzienlijke wateroverlast van juli 2005 gaf Vlaams minister Kris Peeters de Vlaamse Milieu maatschappij de opdracht versneld werk te maken van de verdere ontwikkeling van een voorspellings- en waarschuwingssysteem.

Om de gevolgen van extreme neerslag te beperken, werden in Vlaanderen al tal van structurele maatregelen genomen. Zo wordt getracht wateroverlast maximaal aan de bron te voorkomen door het regenwater op te vangen en te gebruiken, door het te laten infiltreren of door het maximaal te scheiden van het afvalwater. De watertoets is een bijkomend instrument om preventief overstromingsschade te beperken.

Daarnaast nemen de waterloopbeheerders bijkomende maatregelen om wateroverlast buiten de woonkernen te houden. Zo wordt in het Blankaartbekken een nieuwe stuw gebouwd om het waterpeil te regelen. Dit gaat gepaard met een verdubbeling van de pompcapaciteit naar de IJzer. In kritieke situaties kan de pomp aangewend worden om het water sneller naar het gewenste niveau te doen dalen. En de Poperingevaart zal heringericht worden om de bergingscapaciteit te verhogen.

Toch zal vroeg of laat boven het IJzerbekken opnieuw een bui vallen die de opvangcapaciteit overtreft, waardoor er weer wateroverlast dreigt. Dan is het belangrijk over een instrument te kunnen beschikken dat toelaat voorbereidingen te treffen om de schade zoveel mogelijk te beperken.

Gedetailleerde overstromingsvoorspeller IJzerbekken

In 2007 lanceerde de VMM haar vereenvoudigde overstromingsvoorspeller voor Vlaanderen. Voor het Denderbekken was er al een gedetailleerde voorspeller. Sinds oktober 2008 zijn er ook gedetailleerde voorspellers voor het Dijle- en Zennebekken. Vandaag komen daar de systemen voor het IJzer- en Demerbekken bij.

Aan het voorspellingssysteem is heel wat intensieve arbeid voorgegaan. Overal in Vlaanderen werden dwarsprofielen van de bedding van de onbevaarbare waterlopen opgemeten. Ook het gebied rond de waterloop werd in kaart gebracht: de hoogte van de vallei, de hoogte van de oever, de dorpel van kwetsbare gebouwen, bruggen, stuwen, enzovoort. Met het verzamelde materiaal werd een computermodel gemaakt.

Op basis van neerslagmetingen, klepstanden en andere actuele informatie maakt het model om het uur een berekening, 24 uur op 24, 7 dagen op 7. Ook de reële waterpeilen worden ingevoerd. Als daar nog de neerslagverwachtingen aan toegevoegd worden, kan het systeem voorspellingen doen. Het model berekent de toekomstige waterstanden en beeldt tot 2 dagen vooruit de verwachte toestand af op topografische detailkaarten. Die tonen in een oogopslag of er bebouwde zones bedreigd zijn of niet.

Blauw, oranje en rood zijn de kleuren die de voorspelde toestand weergeven, respectievelijk zonder overstromingen, met niet-kritieke overstromingen en met kritieke overstromingen. In geval van overstroming is bij de gedetailleerde voorspeller tot op perceelsniveau duidelijk welke gebieden risico lopen. Alle voorspellingen zijn raadpleegbaar via een website, www.overstromingsvoorspeller.be. De overzichtskaart maakt meteen duidelijk of en waar zich problemen kunnen voordoen. Bijkomend worden voorspellingen van de waterstanden getoond en wordt zicht gegeven op de gevallen en voorspelde neerslaghoeveelheden.

Van zodra de overstromingsvoorspeller kritieke overstromingen signaleert, brengt de VMM de waterbeheerders en de hulp-en crisisdiensten op de hoogte. Dit laat de brandweer toe pro-actief op te treden door bijvoorbeeld de mensen te informeren, zandzakjes te verdelen of ondergrondse garages leeg te maken.

De VMM concentreert zich op de onbevaarbare waterlopen. Die dreigen vaak het eerst buiten hun oevers te treden. Voor de bevaarbare waterlopen werkt het departement Mobiliteit en Openbare Werken aan een gelijkaardig waarschuwingssysteem. De VMM kan geen overstromingen voorspellen die veroorzaakt worden door het rioolstelsel.

Mie Van den Kerchove
Woordvoester VMM

0476/205.024

www.vmm.be
www.overstromingsvoorspeller.be